Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2025)0157

Rapoartele pe 2023 și 2024 privind Macedonia de Nord

Rezoluția Parlamentului European din 9 iulie 2025 referitoare la rapoartele Comisiei pe 2023 și 2024 privind Macedonia de Nord (2025/2021(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere între Comunitățile Europene și statele lor membre, pe de o parte, și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, pe de altă parte[1],

– având în vedere cererea de aderare la Uniunea Europeană depusă de Macedonia de Nord la 22 martie 2004,

– având în vedere decizia Consiliului European din 16 decembrie 2005 de a acorda Macedoniei de Nord statutul de țară candidată la aderarea la UE,

– având în vedere Concluziile Consiliului European din 19-20 iunie 2003, inclusiv anexa la acestea intitulată „Agenda de la Salonic pentru Balcanii de Vest: către integrarea europeană”,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)[2],

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1449 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest[3],

---

1 JO L 84, 20.3.2004, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 JO L 330, 20.9.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 JO L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– având în vedere comunicarea Comisiei din 5 februarie 2020 intitulată „Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0057),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE” (COM(2023)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2023 privind Macedonia de Nord” (SWD(2023)0693),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest” (COM(2023)0691),

– având în vedere Comunicarea Comisiei din 20 martie 2024 privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere (COM(2024)0146),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 24 iulie 2024 intitulată „Raportul din 2024 privind statul de drept” (COM(2024)0800), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul din 2024 privind statul de drept – Capitolul consacrat situației statului de drept în Macedonia de Nord” (SWD(2024)0830),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 octombrie 2024 intitulată „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (COM(2024)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2024 privind Macedonia de Nord” (SWD(2024)0693),

– având în vedere Agenda de reforme a Macedoniei de Nord, astfel cum a fost aprobată de Comisie în cadrul Mecanismului de reformă și creștere la 23 octombrie 2024,

– având în vedere declarațiile summiturilor UE-Balcanii de Vest din 13 decembrie 2023 și din 18 decembrie 2024 de la Bruxelles, precum și declarațiile summiturilor UE-Balcanii de Vest desfășurate la Sofia, Zagreb și Brdo pri Kranju în 2018, 2020 și, respectiv, 2021, precum și Declarația privind piața regională comună și Declarația privind Agenda verde pentru Balcanii de Vest, convenite la 10 noiembrie 2020 la summitul de la Sofia în cadrul Procesului de la Berlin,

– având în vedere Concluziile Consiliului din 18 iulie 2022 privind extinderea (Macedonia de Nord și Albania) și Concluziile Consiliului din 17 decembrie 2024 privind extinderea,

– având în vedere raportul final din 23 septembrie 2024 al misiunii de observare a alegerilor a Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) din cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), care viza alegerile prezidențiale din

24 aprilie 2024 și alegerile parlamentare din 8 mai 2024 desfășurate în Macedonia de Nord,

– având în vedere Procesul de la Berlin, lansat la 28 august 2014,

– având în vedere Tratatul de prietenie, bună vecinătate și cooperare dintre Bulgaria și Macedonia de Nord, semnat la 1 august 2017 și ratificat în ianuarie 2018,

– având în vedere Acordul final privind soluționarea diferendelor, astfel cum sunt descrise în Rezoluțiile 817 (1993) și 845 (1993) ale Consiliului de Securitate al ONU, încetarea Acordului interimar din 1995 și stabilirea, la 17 iunie 2018, a unui parteneriat strategic între Grecia și Macedonia de Nord, cunoscut și ca Acordul de la Prespa,

– având în vedere documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei intitulat „Obiective și indicatori pentru cadrul punerii în aplicare a Planului de acțiune pentru egalitatea de gen III (2021-25)” (SWD(2020)0284) care însoțește comunicarea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 25 noiembrie 2020 intitulată „Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen (GAP) III – O agendă ambițioasă pentru egalitatea de gen și emanciparea femeilor în acțiunile externe ale UE” (JOIN(2020)0017), precum și planul de punere în aplicare la nivel național pentru Macedonia de Nord,

– având în vedere Raportul din 2023 al Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) privind Macedonia de Nord, adoptat la 29 iunie 2023 și publicat la 20 septembrie 2023,

– având în vedere declarația și recomandările comune adoptate în urma celei de a 23-a reuniuni a Comisiei parlamentare mixte UE-Macedonia de Nord, care a avut loc la 27 și 28 februarie 2025 la Skopje,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Macedonia de Nord, în special rezoluția sa din 24 octombrie 2019 referitoare la începerea negocierilor de aderare cu Macedonia de Nord și cu Albania[1],

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A10-0118/2025),

A. întrucât Macedonia de Nord a deținut statutul de țară candidată la UE din 2005 și a finalizat cu succes procesul de examinare analitică în decembrie 2023;

---

[1] JO C 202, 28.5.2021, p. 86.

B. întrucât aspirațiile cetățenilor Macedoniei de Nord de a deveni parte a UE au condus la progrese în ceea ce privește democrația și reformele socioeconomice, în timp ce procesul de aderare la UE continuă să se confrunte cu întârzieri regretabile din diverse motive;

C. întrucât UE a mobilizat, din 2020, aproximativ 210 milioane EUR sub formă de împrumuturi aferente asistenței macrofinanciare pentru stabilizarea economiei macedonene, pentru redresarea acesteia după pandemia de COVID-19 și pentru accelerarea progreselor sale în ceea ce privește reformele;

D. întrucât Macedonia de Nord este un partener pe deplin aliniat la politica externă și de securitate comună a UE în majoritatea cazurilor și a jucat un rol constructiv în regiune; întrucât abținerea recentă a Macedoniei de Nord cu ocazia adoptării Rezoluției ES-11/7 a Adunării Generale a ONU din 24 februarie 2025 referitoare la Ucraina și cosponsorizarea de către aceasta a unei rezoluții alternative propuse de Statele Unite indică o schimbare neașteptată și regretabilă în alinierea politicii sale externe;

E. întrucât Macedonia de Nord participă la operații militare ale UE de gestionare a crizelor, inclusiv la EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina;

F. întrucât Consiliul a adoptat noi concluzii în iulie 2022, potrivit cărora Macedonia de Nord trebuie să adopte reformele constituționale restante, în conformitate cu angajamentele sale, astfel încât faza de deschidere a negocierilor de aderare să poată fi finalizată imediat;

G. întrucât schimbările geopolitice, războiul din Ucraina, dezinformarea și informarea greșită au un impact puternic asupra tuturor țărilor europene, atât în plan politic, cât și economic;

H. întrucât Macedonia de Nord rămâne o țintă a operațiunilor străine de influență răuvoitoare, inclusiv a unor eforturi de a fractura coeziunea socială a țării și de a folosi sentimentul anti-UE drept armă, în special prin intermediul tabloidelor și al canalelor media în limba sârbă, care funcționează ca amplificatori regionali ai discursurilor Kremlinului și se bucură de o influență considerabilă; întrucât Macedonia de Nord a expulzat, între 2018 și 2023, 13 diplomați ruși pentru activități incompatibile cu statutul lor diplomatic, sugerând prezența continuă a unor rețele de influență sub acoperire; întrucât China a încercat să își extindă influența prin controlul informațiilor, prin diplomația investițională și prin clauze coercitive incluse în acordurile de împrumuturi pentru infrastructură;

I. întrucât autoritățile din Macedonia de Nord au propus soluții pentru modificări constituționale care nu au îndeplinit condițiile stabilite în Concluziile Consiliului din iulie 2022;

J. întrucât se așteaptă ca orice țară candidată la aderare să respecte valorile democratice, statul de drept și drepturile omului, precum și dreptul UE;

K. întrucât Consiliul nu a exclus în mod neechivoc adoptarea de noi condiții suplimentare pentru începerea negocierilor de aderare,

1. își reiterează sprijinul deplin pentru angajamentul continuu și ferm al Macedoniei de Nord de a adera la UE și pentru schimbările transformatoare necesare pentru îndeplinirea criteriilor de aderare; salută angajamentul țării față de integrarea europeană și încurajează continuarea eforturilor pentru promovarea reformelor aliniate la UE, în pofida provocărilor și a regreselor care au pus la încercare răbdarea și încrederea societății macedonene;

2. subliniază că aderarea la UE rămâne o chestiune de voință politică în privința îndeplinirii criteriilor și a punerii în aplicare a angajamentelor asumate, în ceea ce privește atât realizarea reformelor necesare, cât și adoptarea modificărilor constituționale necesare;

3. reamintește necesitatea de a menține dinamica și credibilitatea procesului de integrare în UE; ia act de faptul că Macedonia de Nord continuă să își demonstreze angajamentul față de integrarea în UE și alinierea la politicile UE; solicită avansarea rapidă a negocierilor de aderare, subliniind totodată importanța adoptării modificărilor constituționale; îndeamnă Consiliul European să transmită un semnal public și neechivoc că intenționează să adopte rapid și necondiționat decizia pozitivă de a intra în următoarea etapă a negocierilor de aderare cu Macedonia de Nord, odată ce condițiile stabilite în concluziile sale din 18 iulie 2022 au fost îndeplinite; încurajează toate partidele politice din Macedonia de Nord să se angajeze într-un dialog constructiv pentru a ajunge la consensul necesar cu privire la aceste modificări, ceea ce ar consolida caracterul multietnic al țării și ar accelera progresele acesteia în direcția aderării la UE; consideră că consolidarea legăturilor dintre multiplele etnii este esențială pentru îmbunătățirea coeziunii sociale și asigurarea unei guvernări mai eficiente; invită statele membre, Consiliul și Comisia să protejeze predictibilitatea și credibilitatea procesului de aderare, inclusiv pentru a menține sprijinul popular pentru aderare în țările candidate;

4. salută finalizarea cu succes, la sfârșitul anului 2023, a procesului de examinare analitică pentru Macedonia de Nord; încurajează Macedonia de Nord să adopte modificările constituționale pe care țara s-a angajat să le adopte și să le pună în aplicare, conform cerințelor Consiliului, pentru ca procesul de negociere în vederea aderării să continue;

5. salută angajamentul poporului macedonean față de integrarea în UE și sprijinul pe care îl demonstrează pentru acest proiect după două decenii de la începerea procesului; îndeamnă Comisia să depună toate eforturile necesare pentru a sprijini autoritățile din Macedonia de Nord să parcurgă etapele necesare înainte de a intra în următoarea fază a negocierilor, precum și pe parcursul procesului de negociere, să contribuie la îndeplinirea așteptărilor cetățenilor și ale țării și să exploreze toate măsurile de integrare treptată în structurile UE, sporind astfel încrederea în UE și în valorile sale democratice;

6. reamintește că procesul de aderare nu ar trebui utilizat pentru a soluționa dispute bilaterale, pentru a obstrucționa un progres bazat pe merit pe calea europeană sau pentru a prevala asupra intereselor strategice mai largi ale Uniunii, ci astfel de dispute trebuie abordate mai degrabă printr-un dialog deschis și o cooperare autentică; subliniază că negocierile de aderare ar trebui să urmeze o traiectorie clară, ghidată de criterii obiective și bazată exclusiv pe merit și pe îndeplinirea criteriilor de aderare (criteriile de la Copenhaga), care presupun reforme profunde în domenii fundamentale, precum și existența unor instituții stabile care să garanteze democrația, statul de drept, drepturile omului și respectarea și protecția minorităților;

7. reafirmă că respectarea identității lingvistice, culturale și naționale este o componentă fundamentală a procesului de aderare la UE și o piatră de temelie a societăților democratice, care va fi consolidată odată cu aderarea la familia națiunilor europene;

8. reiterează apelurile sale pentru consolidarea capacității de acțiune a Uniunii Europene printr-o reformă a procesului decizional, inclusiv prin introducerea votului cu majoritate calificată pentru etapele intermediare ale procesului de aderare, în special la deschiderea negocierilor, precum și la deschiderea și închiderea fiecărui cluster și capitol de negociere;

9. salută noul Mecanism de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest, care va oferi Macedoniei de Nord granturi și împrumuturi în valoare de 750 de milioane EUR atunci când aceasta va îndeplini condițiile stabilite în agenda sa de reforme; salută, în acest context, Agenda de reforme excelentă și ambițioasă, care stabilește obiective și ținte clare și transparente, și invită autoritățile să se concentreze asupra punerii în aplicare cu rigurozitate a acesteia; subliniază că este necesar să se pună accentul pe stimularea reformelor și consolidarea stabilității economice, precum și pe administrația publică, guvernanță, statul de drept și combaterea corupției, decarbonizare și tranziția verde, digitalizare, conectivitate și dezvoltarea capitalului uman, abordând în același timp provocările sociale;

10. ia act de fondurile pe care Macedonia de Nord le primește de la state membre individuale și de buna cooperare dintre acestea; avertizează însă cu privire la consolidarea alianțelor cu regimuri iliberale;

11. felicită Macedonia de Nord pentru angajamentul său continuu față de procesul de integrare în UE și regretă întârzierile în procesul de aderare; salută stabilitatea relațiilor interetnice și încurajează eforturile continue de consolidare a acestora, precum și punerea în aplicare a Acordului-cadru de la Ohrid;

12. încurajează Macedonia de Nord să obțină rezultate concrete în ceea ce privește respectarea așteptărilor UE potrivit cadrului de negociere și concluziilor Consiliului din iulie 2022, inclusiv să adopte modificări constituționale relevante, în conformitate cu angajamentele asumate de țară;

13. îndeamnă Macedonia de Nord să intensifice eforturile de consolidare a statului de drept și a independenței sistemului judiciar, inclusiv în ceea ce privește numirile în cadrul sistemului judiciar și funcționarea Consiliului Judiciar, să combată corupția, să reformeze administrația publică și să îmbunătățească transparența și concentrarea proprietății asupra mass-mediei; încurajează continuarea punerii în aplicare a unor măsuri sistemice pentru a asigura transparența și eficiența guvernării;

14. își exprimă profunda tristețe și solidaritate în urma incendiului tragic din clubul de noapte din Kočani care a dus la moartea a peste 50 de tineri și la rănirea a peste 150 de alți tineri și transmite condoleanțe victimelor și familiilor acestora; apreciază activarea rapidă a Mecanismului de protecție civilă al UE și sprijinul acordat de statele membre pentru salvarea unui număr cât mai mare de vieți; apreciază sprijinul imediat și solidaritatea de care au dat dovadă țările vecine și statele membre ale UE, în special Grecia și Bulgaria, precum și asistența medicală acordată de acestea victimelor;

Funcționarea instituțiilor democratice

15. constată că, deși instituțiile democratice din Macedonia de Nord funcționează satisfăcător, polarizarea politică rămâne un obstacol major în calea reformelor necesare; invită partidele politice reprezentate în parlamentul țării să colaboreze pentru a ajunge la un acord în privința reformelor respective;

16. salută adoptarea unui nou regulament de procedură de către Adunarea Republicii Macedonia de Nord (Sobranie), facilitată de Parlamentul European în cadrul Dialogului Jean Monnet; subliniază totuși că polarizarea politică persistentă continuă să întârzie reforme și numiri importante; subliniază că colaborarea dintre partide și un climat politic îmbunătățit rămân vitale pentru a accelera punerea în

aplicare a reformelor legate de UE și pentru a consolida instituțiile democratice;

17. constată cu îngrijorare că, în 2023, aproximativ jumătate dintre legile adoptate de Sobranie au fost aprobate prin proceduri accelerate; invită Sobranie să își îmbunătățească planificarea, coordonarea și calitatea procesului legislativ prin proceduri de consultare adecvate și printr-un control parlamentar adecvat, în special în lumina concluziilor Dialogului Jean Monnet, și să evite procedurile accelerate;

18. subliniază că, deși alegerile parlamentare și prezidențiale din 2024 au fost competitive și democratice și au fost aduse modificări Codului electoral, este în continuare necesară o reformă electorală cuprinzătoare; solicită insistent punerea în aplicare a recomandărilor restante formulate de OSCE/ODIHR și de Comisia de la Veneția, printr-o revizuire incluzivă a Codului electoral, subliniind totodată importanța protejării proceselor electorale viitoare de ingerințe străine răuvoitoare și de manipularea informațiilor, inclusiv prin adoptarea unor norme solide privind securitatea cibernetică și transparența campaniilor online;

19. solicită o mai bună reglementare a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, inclusiv măsuri menite să sporească transparența în ceea ce privește fondurile și cheltuielile partidelor politice; îndeamnă la o revizuire a normelor privind publicitatea de stat în mass-media comercială și publicitatea politică plătită; subliniază necesitatea existenței unor mecanisme de control funcționale pentru a asigura integritatea finanțării partidelor și accesul egal și adecvat la mass-media al partidelor politice și al candidaților independenți;

20. solicită continuarea modernizării unei administrații publice bazate pe merit, prin abordarea provocărilor sistemice legate de politizare, consolidarea proceselor transparente de recrutare și reformarea administrației publice locale pentru a furniza servicii sociale mai bune cetățenilor și pentru a elabora strategii de dezvoltare locală și regională adaptate nevoilor specifice; îndeamnă autoritățile să își intensifice eforturile și să adopte și să pună în aplicare legislația necesară pentru a îmbunătăți încrederea publicului în administrație și pentru a promova un serviciu public rezilient și capabil, care să poată răspunde în mod eficace provocărilor contemporane și să servească interesele comunității; salută strategia privind administrația publică pentru perioada 2023-2030 și planul de acțiune aferent pentru perioada 2023-2026, adoptate în iulie 2023; recunoaște că acestea acoperă toate domeniile de reformă relevante și stabilesc un nivel de referință clar și obiective și ținte clare, identificând astfel provocările esențiale în materie de politici; regretă însă că rata de punere în aplicare rămâne scăzută;

21. solicită adoptarea de măsuri suplimentare pentru a asigura responsabilizarea sistemică a instituțiilor publice prin consultări semnificative și publice cu părțile interesate, inclusiv cu privire la punerea în aplicare a Agendei de reforme, precum și pentru a furniza feedback în urma consultărilor desfășurate; salută legea privind procedurile administrative generale, care prevede simplificarea acestora, dar recomandă cu fermitate aplicarea sa sistematică la nivelul întregii administrații;

22. îndeamnă autoritățile din Macedonia de Nord să se abțină de la demiteri și numiri netransparente și politizate din/în posturi din cadrul organismelor și agențiilor independente, precum și să se asigure că instituțiile sunt finanțate în mod adecvat și că deciziile și recomandările sunt puse în aplicare în mod consecvent; ia act cu regret de lipsa persistentă a progreselor în consolidarea Biroului Ombudsmanului;

Mass-media și societatea civilă

23. salută progresele constante ale Macedoniei de Nord în asigurarea libertății mass-mediei; reamintește însă necesitatea continuării reformelor pentru a asigura un peisaj mediatic independent și rezilient, inclusiv prin reformarea cadrului legislativ care reglementează mass-media online și offline, astfel încât acesta să fie pe deplin aliniat cu Regulamentul european privind libertatea mass-mediei[1], răspunzând provocărilor persistente legate de transparența proprietății asupra mass-mediei, divulgarea informațiilor în mass-media digitală și concentrarea mass-mediei; subliniază necesitatea unei reforme în domeniul mass-mediei care să acorde prioritate măsurilor împotriva concentrării proprietății, pentru a proteja integritatea jurnalistică; subliniază necesitatea urgentă de a contracara influența străină răuvoitoare din peisajul mediatic, inclusiv dezinformarea diseminată de actori care au legături cu Rusia și cu China;

24. invită autoritățile să adopte un cadru juridic care să protejeze eficient jurnaliștii, apărătorii drepturilor omului, activiștii de mediu și alte părți interesate împotriva acțiunilor strategice în justiție

---

[1] Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei), JO L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

împotriva mobilizării publice (SLAPP) și să pună în aplicare dispozițiile Directivei anti-SLAPP[1] a UE;

25. îndeamnă autoritățile să asigure transparența deplină și accesul neîngrădit la informații pentru cetățeni;

26. ia act cu îngrijorare de reintroducerea publicității guvernamentale în mass-media comercială din Macedonia de Nord; subliniază riscul crescut ca această măsură să expună piața mass-media la perturbări și la influențe politice nejustificate, punând astfel în pericol independența și pluralismul mass-mediei; își reiterează apelurile pentru o reformă cuprinzătoare a normelor care reglementează finanțarea de stat a mass-mediei și publicitatea politică în mass-media, observând lipsa de transparență, continuarea utilizării abuzive a fondurilor de stat pentru publicitate politică și riscul permanent de compromitere a independenței mass-mediei prin mecanisme de finanțare netransparente; solicită cu fermitate ca aceste reforme să fie adoptate și puse în aplicare înainte de alegerile locale prevăzute pentru toamna anului 2025;

27. subliniază necesitatea de a consolida independența și capacitatea autorității de reglementare în domeniul mass-mediei, a serviciului public de radiodifuziune și a autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice;

28. încurajează luarea de măsuri pentru consolidarea independenței editoriale și financiare, a imparțialității și a profesionalismului serviciilor publice de radiodifuziune și ale autorităților de reglementare în domeniul mass-mediei, luând act în același timp de întârzierile persistente în numirea unor organisme de supraveghere esențiale și de necesitatea unor eforturi de modernizare cuprinzătoare; solicită norme mai stricte privind transparența și proprietatea pentru a expune influența ascunsă, inclusiv conținutul mediatic sponsorizat de actori străini, precum și pentru a crea mecanisme prin care să se identifice și să se întrerupă rețelele străine coordonate de dezinformare;

29. observă că anumite entități diplomatice din China au finanțat conținut și materiale de opinie plătite diseminate în mass-media macedoneană fără o etichetare clară; reamintește că o analiză din 2023 a constatat că actori afiliați statului rus au utilizat canale mass-media din Serbia pentru a disemina discursuri ostile NATO și

---

[1] Directiva (UE) 2024/1069 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică („acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice”) (JO L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

discursuri potrivit cărora UE exercită presiuni asupra Macedoniei de Nord pentru „a-și abandona identitatea”;

30. își exprimă îngrijorarea cu privire la amenințările și atacurile continue împotriva jurnaliștilor independenți și profesioniștilor din mass-media, inclusiv hărțuirea misogină online care vizează jurnaliste, îndreptată adesea împotriva celor care relatează cu privire la statul de drept, corupție și justiție; salută desemnarea unui procuror special care să monitorizeze aceste atacuri asupra jurnaliștilor și să supravegheze instituirea unor mecanisme de raportare a cazurilor de hărțuire cibernetică; solicită măsuri mai ferme pentru a proteja profesioniștii din domeniul mass-mediei de amenințări fizice și de altă natură, de hărțuire și de utilizarea unui limbaj inadecvat de către persoane publice;

31. încurajează Macedonia de Nord să își continue eforturile de combatere a discursurilor de incitare la ură îndreptate împotriva tuturor grupurilor și în toate formele lor, să prevină în mod proactiv și să investigheze în detaliu toate cazurile de discursuri de incitare la ură, de infracțiuni motivate de ură și de intimidare, să urmărească penal în mod sistematic atacurile legate de acestea, cu scopul de a obține condamnări și de a garanta siguranța și securitatea persoanelor vizate, cum ar fi jurnaliștii, persoanele aparținând minorităților, comunități precum cea bulgară și alte grupuri vulnerabile;

32. își exprimă îngrijorarea cu privire la intensificarea discursurilor de incitare la ură și la amenințările tot mai mari reprezentate de dezinformarea din mass-media online, cu privire la care Agenția națională pentru serviciile mass-media audio și audiovizuale nu are competență de reglementare; solicită măsuri consolidate pentru sprijinirea jurnalismului de investigație, consolidarea capacităților de verificare a faptelor și alfabetizarea mediatică, precum și pentru îmbunătățirea cadrului juridic și a capacității interinstituționale cu scopul de a combate discursurile de incitare la ură, dezinformarea și ingerințele străine; își exprimă îngrijorarea față de campaniile de dezinformare larg răspândite care contestă valorile democratice și obiectivul țării de a adera la UE; solicită, în acest sens, sprijinul instituțiilor UE pentru a ajuta țara să atenueze efectele acestor campanii răuvoitoare; salută inițiativele societății civile care promovează verificarea informațiilor publicate de mass-media, alfabetizarea digitală în școli și combaterea răspândirii discursurilor de incitare la ură și constată că aproape 50 % dintre cetățenii Macedoniei de Nord au adoptat discursuri false despre evenimente internaționale, în special în legătură cu războiul din Ucraina, ceea ce subliniază urgența consolidării rezilienței societății împotriva manipulării răuvoitoare a informațiilor;

33. subliniază că societatea civilă este esențială pentru stimularea democrației și a pluralismului și pentru promovarea bunei

guvernanțe și a progresului social; salută societatea civilă dinamică și constructivă a țării, care joacă un rol esențial și pozitiv în procesul de reformă și reamintește că este necesară continuarea eforturilor pentru a asigura consultări incluzive, prompte și cu impact real, precum și transparență și mecanisme formale de cooperare; salută, în acest context, inițierea recentă a procesului de reinstituire a Consiliului pentru cooperarea cu sectorul societății civile și dezvoltarea acestui sector și solicită intensificarea cooperării dintre guvern și societatea civilă, în special în vederea atenuării efectelor asupra societății civile a recentei „înghețări” a fondurilor Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID); constată că, deși organizațiile societății civile își desfășoară activitatea într-un mediu general favorabil, este necesară punerea în aplicare a unor cadre juridice și financiare care să asigure creșterea finanțării publice și transparența mecanismelor de finanțare publică; își exprimă îngrijorarea cu privire la relatările privind creșterea numărului de declarații ostile la adresa societății civile și încurajează Ministerul Afacerilor Interne să colaboreze cu organizațiile societății civile pentru a elabora un protocol de securitate destinat apărătorilor drepturilor omului, în vederea garantării protecției acestora împotriva amenințărilor venite din partea actorilor nestatali; solicită cu fermitate consolidarea în continuare a rolului societății civile, asigurând participarea acesteia într-un mod semnificativ în procesul decizional, precum și consultarea Comisiei de la Veneția înainte de adoptarea viitoarelor acte legislative care privesc organizațiile neguvernamentale (ONG-uri);

Drepturile fundamentale

34. felicită Macedonia de Nord pentru ratificarea majorității instrumentelor internaționale în domeniul drepturilor omului; își exprimă însă îngrijorarea cu privire la nivelul de punere în aplicare a acestora, la lipsa progreselor în domeniul egalității de gen, la ascensiunea mișcărilor anti-gen și la creșterea influenței acestora, aspecte care au un impact negativ asupra procesului legislativ și a procesului de elaborare a politicilor publice; îndeamnă guvernul să pună în aplicare pe deplin Convenția de la Istanbul; invită autoritățile să adopte noua Lege privind egalitatea de gen și să consolideze structurile guvernamentale formale menite să promoveze egalitatea de gen și să îmbunătățească statutul și drepturile femeilor la toate nivelurile, precum și să asigure punerea în aplicare efectivă a strategiei privind egalitatea de gen și a planului național de acțiune, în special prin alocarea de fonduri adecvate, consolidarea coordonării interinstituționale și alinierea politicilor naționale la acquis-ul UE;

35. îndeamnă autoritățile să asigure punerea în aplicare deplină și efectivă a cadrului juridic existent pentru protecția victimelor violenței de gen și a violenței domestice, prin alocarea de resurse bugetare suficiente pentru prevenție și prin îmbunătățirea accesului

la servicii de sprijin, mecanisme de protecție și asigurarea respectării drepturilor sociale și economice ale supraviețuitorilor garantate prin lege; ia act, în acest context, de adoptarea în 2023 a Legii privind plata de despăgubiri victimelor infracțiunilor violente, care include standardele Convenției de la Istanbul pentru a asigura o protecție mai bună pentru victimele violenței de gen; îndeamnă, de asemenea, autoritățile să își intensifice eforturile de reducere și atenuare a violenței de gen și a violenței domestice, precum și să extindă capacitatea adăposturilor și să crească numărul de angajați, inclusiv numărul de agenți de aplicare a legii, judecători, profesioniști din domeniul medical și lucrători sociali calificați și sensibili la dimensiunea de gen;

36. ia act, cu îngrijorare, de situația foarte gravă a tinerelor din închisori, inclusiv a minorelor cu vârste între 14 și 16 ani, care nu beneficiază de educație și formare profesională, cărora li se administrează adesea prea multe medicamente și care nu beneficiază de asistență medicală suficientă; îndeamnă autoritățile din Macedonia de Nord să ia măsuri urgente pentru a îmbunătăți condițiile de detenție pentru toți deținuții, pentru a reduce corupția și a pune capăt tratamentelor inumane, precum și pentru a îmbunătăți mecanismele de probațiune și reintegrare în societate a foștilor deținuți;

37. îndeamnă Macedonia de Nord să pună în aplicare pe deplin recomandările formulate în Raportul ECRI din 2023 privind Macedonia de Nord, pentru a aborda în mod eficace încălcările drepturilor omului identificate;

38. salută faptul că relațiile interetnice rămân stabile și Acordul-cadru de la Ohrid continuă să fie pus în aplicare; apreciază eforturile Macedoniei de Nord de a consolida protecția drepturilor minorităților, încurajând, în același timp, alocarea unui sprijin financiar suplimentar; solicită finanțare și personal adecvat pentru instituțiile care protejează drepturile comunităților nemajoritare; invită reprezentanții politici ai comunităților minoritare să evite promovarea unor discursuri etnice care alimentează dezbinarea și constituie ecouri ale unor politici care au provocat suferințe profunde și războaie în trecutul recent al regiunii; îndeamnă Macedonia de Nord să pună în aplicare pe deplin recomandările Comitetului consultativ pentru Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale în ceea ce privește strategia „O societate pentru toți și interculturalism”; invită Macedonia de Nord să asigure suficientă finanțare și suficient personal pentru Agenția pentru punerea în aplicare a limbilor și Agenția pentru punerea în aplicare a drepturilor comunitare; regretă că Macedonia de Nord nu a ratificat Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare; așteaptă o decizie definitivă referitoare la Legea privind utilizarea limbilor, care a fost contestată, decizie care poate avea un impact asupra relațiilor interetnice;

39. salută progresul înregistrat de Macedonia de Nord în alinierea cadrului său legislativ și instituțional pentru drepturile copilului la acquis-ul UE și la standardele internaționale în domeniul drepturilor omului; ia act de progresele înregistrate în implementarea strategiei de dezinstituționalizare și salută relocarea cu succes a copiilor din instituții în familii de plasament sau în locuințe de tip familial; observă totuși cu îngrijorare că există în continuare cazuri de violență și discriminare împotriva copiilor, inclusiv împotriva copiilor romi; solicită, prin urmare, ca Macedonia de Nord să instituie un organism național responsabil cu coordonarea tuturor politicilor care au legătură cu punerea în aplicare a Convenției ONU privind drepturile copilului și a protocoalelor opționale la aceasta;

40. încurajează Macedonia de Nord să ia măsuri semnificative pentru recunoașterea și integrarea comunităților și minorităților naționale în constituția sa, promovarea incluziunii, protejarea diversității, combaterea discriminării și consolidarea coeziunii sociale în conformitate cu valorile europene și principiile democratice; invită Macedonia de Nord să garanteze pe deplin egalitatea de drepturi și de șanse pentru toate comunitățile etnice din țară;

41. constată că persoanele cu dizabilități se confruntă în continuare cu obstacole semnificative, deoarece legislația țării nu este încă aliniată la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități; salută strategia națională pentru drepturile persoanelor cu dizabilități pentru perioada 2023-2030 și solicită ferm ca aceasta să fie pusă în aplicare în mod corespunzător, inclusiv în ceea ce privește asigurarea unui număr suficient de asistenți educaționali, pentru a include efectiv și fără probleme copiii cu dizabilități în procesul educațional;

42. salută prima hotărâre judecătorească privind discursurile de incitare la ură împotriva comunității LGBTIQ+, dar solicită ferm asigurarea în mod sistematic a urmăririi penale în toate cazurile de discursuri de incitare la ură, de infracțiuni motivate de ură și de intimidare, precum și includerea discursului de incitare la ură în Codul penal și păstrarea de către instituțiile competente ale statului a unor statistici adecvate privind cazurile de discursuri de incitare la ură și de infracțiuni motivate de ură;

43. ia act cu îngrijorare de răspândirea discursurilor de incitare la ură pe platformele sociale, în special a celor care vizează romii, persoanele LGBTIQ+ și alte grupuri marginalizate; îndeamnă toți actorii politici să modifice Legea privind registrul de stare civilă și să asigure recunoașterea juridică rapidă și neîngrădită a identității de gen pe baza autodeterminării, pentru a respecta drepturile omului, a garanta demnitatea și a stabili un proces juridic clar și accesibil, în conformitate cu standardele internaționale; recomandă ca noua Lege privind învățământul primar să continue să prevadă măsuri de protecție explicite împotriva discriminării bazate pe gen, orientare

sexuală și identitate de gen, asigurând alinierea cu angajamentele naționale și internaționale; încurajează Adunarea Macedoniei de Nord să (re)instituie cu promptitudine un grup LGBTIQ+ interparlamentar activ pentru a sprijini și a promova drepturile persoanelor LGBTIQ+;

44. invită Macedonia de Nord să consolideze gestionarea migrației, să îmbunătățească alinierea la acquis-ul UE și să elaboreze mecanisme de răspuns la provocările persistente legate de gestionarea migrației legale și ilegale, respectând totodată drepturile fundamentale ale omului; salută cooperarea consolidată în materie de gestionare a frontierelor și consolidarea capacității țării de a gestiona fluxurile de migrație și de a combate introducerea ilegală de migranți, traficul de persoane și alte forme de criminalitate organizată; încurajează dezvoltarea continuă a procedurilor de azil și a politicilor de integrare, precum și îmbunătățirea condițiilor de primire, în conformitate cu cadrele UE în materie de migrație; subliniază importanța cooperării regionale în domeniul gestionării migrației și îndeamnă UE să ofere sprijin suplimentar sub formă de resurse, asistență tehnică și consolidare a capacităților, pentru a face față în mod eficace provocărilor legate de migrație;

45. invită Macedonia de Nord să își intensifice eforturile în lupta împotriva traficului de persoane, în special prin continuarea alinierii Codului penal și a legislației sale în materie de stupefiante la acquis-ul UE;

Statul de drept

46. constată cu profundă îngrijorare că bilanțul țării în ceea ce privește combaterea corupției, inclusiv a corupției la nivel înalt, s-a înrăutățit, aspect confirmat și de scăderea înregistrată în indicele de percepție a corupției al Transparency International, în special din cauza modificărilor Codului penal care au slăbit cadrul juridic, ceea ce a dus la închiderea multor cauze aflate pe rol; reiterează faptul că acest regres evidențiază nevoia urgentă de reforme cuprinzătoare; îndeamnă ferm la consolidarea cadrului legislativ anticorupție și la garantarea tragerii la răspundere efective, în special în cazurile de corupție la nivel înalt, prin desfășurarea unor anchete, urmăriri penale și condamnări corespunzătoare; îndeamnă la revizuirea modificărilor recente aduse Codului penal legate de standardele privind pedepsele și termenele de prescripție, pentru a garanta că urmărirea penală pentru fapte de corupție, în special în cazuri complexe și la nivel înalt, nu este afectată negativ;

47. reamintește că este nevoie de resurse financiare și umane suficiente pentru a asigura aplicarea eficace și coerentă a mecanismelor de descurajare, prevenire, depistare, anchetare și sancționare a persoanelor care ocupă funcții publice prin măsuri ample ce

abordează conflictele de interese, activitățile de lobby, codurile deontologice și protecția avertizorilor;

48. constată că nivelul perceput al încrederii în sistemul judiciar rămâne foarte scăzut și că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a preveni influența nejustificată și intimidarea; subliniază că nu s-au înregistrat progrese în punerea în aplicare a strategiilor din 2020 privind gestionarea resurselor umane în cadrul instanțelor și al parchetului; solicită cu fermitate remedierea deficitului critic de judecători și procurori, care afectează calitatea și eficiența justiției; solicită consolidarea independenței și transparenței organismelor judiciare și alocarea fondurilor necesare pentru funcționarea lor eficientă;

49. solicită consolidarea Consiliului Judiciar și a Consiliului Procurorilor, precum și alocarea resurselor financiare necesare, asigurând în același timp independența acestora; îndeamnă ferm actorii politici să înceteze orice formă de ingerință în activitatea instituțiilor judiciare;

50. ia act cu îngrijorare de lipsa de progrese în prevenirea și combaterea corupției și de faptul că anchetele financiare rămân problematice; subliniază modul în care corupția continuă să afecteze grav domenii de politică esențiale; solicită consolidarea semnificativă a capacității operaționale și a cooperării între agențiile responsabile cu combaterea criminalității organizate și a criminalității financiare, inclusiv prin asigurarea resurselor financiare necesare; încurajează țara să își intensifice lupta împotriva criminalității organizate, economice și cibernetice printr-un parteneriat consolidat cu Europol, cu Centrul european de combatere a criminalității informatice și cu Eurojust; invită Macedonia de Nord să își intensifice eforturile de a combate spălarea banilor;

51. solicită adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru a combate în mod eficace criminalitatea organizată; îndeamnă autoritățile să îmbunătățească coordonarea prin intermediul Centrului național de coordonare pentru combaterea criminalității organizate, precum și să aloce fondurile și personalul necesare Parchetului de prim grad competent în materie de combatere a criminalității organizate și a corupției; subliniază că este necesar să se acorde o atenție specială și să se aloce resurse pentru identificarea schemelor de spălare a banilor;

52. observă cu îngrijorare alinierea parțială a Macedoniei de Nord la acquis-ul UE în domeniul combaterii criminalității organizate; își reiterează apelul de a continua alinierea la acquis-ul UE și de a efectua investigații financiare sistematice, intensificând activitățile de înghețare, confiscare, administrare și eliminare a activelor dobândite ilegal;

53. solicită desfășurarea unei anchete amănunțite și transparente privind incendiul din clubul de noapte din Kočani, produs la 16 martie 2025, pentru a-i aduce în fața justiției pe cei responsabili, precum și actualizarea și aplicarea riguroasă a legislației relevante pentru a preveni tragedii similare, a asigura o mai bună siguranță publică și respectarea reglementărilor în vederea protejării cetățenilor;

54. solicită punerea în aplicare rapidă a reformelor în curs în sectorul securității și în cel al informațiilor, precum și consolidarea independenței organismelor de securitate și de informații prin instituirea unor cadre de reglementare adecvate, concomitent cu consolidarea mecanismelor de control democratic; constată, cu îngrijorare, că Agenția Națională de Securitate continuă să se afle în incinta Ministerului Afacerilor Interne, punând sub semnul întrebării statutul său de organ administrativ de stat independent;

55. salută hotărârea fermă a Macedoniei de Nord de a contracara amenințările hibride; salută inițiativa guvernului de a crea un cadru strategic național pentru combaterea dezinformării, precum și adoptarea Strategiei naționale de securitate cibernetică pentru perioada 2025-2028; solicită eforturi suplimentare pentru a consolida reziliența împotriva ingerințelor străine și a manipulării informațiilor; subliniază necesitatea elaborării unei strategii naționale de consolidare a rezilienței împotriva dezinformării ca amenințare la adresa securității statului, inclusiv prin măsuri sporite de securitate cibernetică, comunicare strategică, educație și alfabetizare mediatică; solicită operaționalizarea deplină a mecanismelor UE, precum sistemul de alertă rapidă, pentru a identifica în timp real influențele străine răuvoitoare în timpul proceselor democratice esențiale, inclusiv în timpul alegerilor;

56. este profund îngrijorat de faptul că Macedonia de Nord și alte țări din Balcanii de Vest candidate la aderarea la UE sunt afectate în mod deosebit de ingerințe străine și campanii de dezinformare, inclusiv de amenințări hibride, corupție strategică, fluxuri financiare opace și practici coercitive de investiții, care își au originea în special în Rusia și China; este alarmat de rolurile jucate de Guvernul Ungariei și de Guvernul Serbiei în promovarea obiectivelor geopolitice ale Chinei și ale Rusiei; ia act, în acest context, de riscul de dependență față de China generat de acordurile de împrumut asimetrice, precum și de împrumutul recent de la banca Eximbank din Ungaria, care pare să provină din China;

Reformele socioeconomice

57. recomandă Macedoniei de Nord să continue să ia măsuri pentru a îmbunătăți climatul de afaceri și infrastructura, a consolida sistemul de educație și infrastructura digitală și a îmbunătăți funcționarea sistemelor de protecție socială, precum și legătura lor cu inițiative de

ocupare a forței de muncă; salută includerea reformelor privind capitalul uman în Agenda de reforme din cadrul Planului de creștere și invită Macedonia de Nord să depună eforturi suficiente pentru a pune în aplicare aceste reforme cu scopul de a obține rezultate durabile în dezvoltarea capitalului uman pentru copii și tineri, ca fundament al unor societăți reziliente și al creșterii durabile;

58. salută adoptarea Agendei de reforme și a programului de lucru multianual în cadrul Mecanismului de reformă și creștere pentru Macedonia de Nord, care va oferi sprijin întreprinderilor mici și mijlocii, va reduce birocrația și va digitaliza sistemul public, și salută măsurile prevăzute în Agenda de reforme în ceea ce privește implementarea infrastructurii digitale și noua lege privind comunicațiile electronice, care aliniază legislația națională la acquis-ul relevant al UE și permite țării să țină pasul cu tranziția digitală la nivel mondial;

59. încurajează strategiile de activare a pieței muncii pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele slab calificate, precum și pentru femei, persoane cu dizabilități și romi, și solicită ca aceste măsuri să fie evaluate în mod corespunzător; ia act de îmbunătățirea pe termen lung a ratelor șomajului, dar constată că acestea trebuie să fie însoțite de o creștere a salariilor reale, de îmbunătățirea condițiilor de muncă și de protejarea drepturilor lucrătorilor, inclusiv a drepturilor sindicale; solicită punerea în aplicare pe deplin a Legii privind soluționarea amiabilă a conflictelor de muncă;

60. încurajează Macedonia de Nord să avanseze în procesul de transformare digitală, în special prin îmbunătățirea competențelor digitale ale tuturor cetățenilor și prin asigurarea accesului online la serviciile publice; recunoaște provocările demografice cu care se confruntă Macedonia de Nord, inclusiv scăderea populației, emigrarea tinerilor profesioniști și îmbătrânirea forței de muncă, și subliniază necesitatea de a combate exodul de creiere, în special în domeniile medical, tehnologic și educațional; solicită punerea în aplicare a unor politici specifice pentru a inversa exodul de creiere, a îmbunătăți politicile sociale favorabile familiilor și a încuraja migrația de revenire; încurajează cooperarea cu UE în ceea ce privește strategiile de reziliență demografică, inclusiv stimulentele pentru piața muncii, sprijinul pentru familiile tinere în obținerea unei locuințe și investițiile în educație și dezvoltarea competențelor pentru a se adapta nevoilor viitoare ale pieței muncii; solicită un sprijin sporit pentru inovare și competitivitate;

61. salută efectele pozitive ale Garanției pentru tineret asupra reducerii șomajului în rândul tinerilor; invită Macedonia de Nord să își intensifice eforturile de a reduce rata șomajului în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, care rămâne ridicată (29,3 %); subliniază necesitatea de a aborda provocările sociale, de a asigura politici de ocupare a forței de muncă de calitate, de a promova

coeziunea socială ascendentă și convergența către standardele UE, precum și de a sprijini progresul în direcția principiilor Pilonului european al drepturilor sociale;

62. salută eforturile de a modifica legislația muncii; îndeamnă ca Legea privind relațiile de muncă să fie aliniată pe deplin la directivele UE pentru a garanta efectiv dreptul la plată egală pentru muncă egală, a asigura transparența salarială și a consolida protecția împotriva discriminării pe motive de sarcină și maternitate; insistă asupra necesității de a consolida competențele și capacitățile Inspectoratului de Stat al Muncii pentru a asigura protecția eficace a drepturilor lucrătorilor, inclusiv garanțiile împotriva discriminării la locul de muncă;

63. felicită Macedonia de Nord pentru că a aderat la zona unică de plăți în euro (SEPA) și recunoaște că acesta este un pas important spre o integrare financiară mai profundă pe piața europeană și spre facilitarea unor tranzacții transfrontaliere mai rapide și mai eficiente; îndeamnă Macedonia de Nord să introducă reforme structurale pentru a consolida economia și pentru a asigura sustenabilitatea datoriei țării;

64. salută apelurile de a integra rapid întreaga regiune a Balcanilor de Vest în piața unică digitală a UE cât mai curând posibil, ceea ce ar fi deosebit de favorabil pentru crearea unui mediu digital sigur;

65. îndeamnă autoritățile să pună în aplicare pe deplin dispozițiile legale existente pentru a asigura accesul la servicii de îngrijiri primare de sănătate, acordând o atenție deosebită sănătății sexuale și reproductive a femeilor, mamelor și copiilor și eliminând barierele legate de geografie, posibilități financiare sau alte dificultăți; solicită măsuri specifice pentru a sprijini accesul grupurilor vulnerabile de femei la îngrijiri de sănătate, inclusiv al femeilor rome, al femeilor din mediul rural și al celor care trăiesc în sărăcie;

66. salută progresele înregistrate în punerea în aplicare a Strategiei pentru incluziunea romilor 2022-2030; regretă însă că strategia nu include o abordare clară în ceea ce privește participarea, emanciparea și consolidarea capacităților; invită autoritățile să pună în aplicare planurile de acțiune respective, asigurând o monitorizare adecvată și o participare semnificativă și transparentă a organizațiilor societății civile, în special a comunității rome;

Mediul, biodiversitatea, energia și transporturile

67. salută adoptarea în 2025 a Legii energiei și subliniază importanța acesteia pentru garantarea unei aprovizionări cu energie sigure, securizate și de înaltă calitate, precum și crearea unui sector energetic eficient, competitiv și sustenabil din punct de vedere financiar; încurajează autoritățile să continue pe această cale

ambițioasă și reamintește că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a realiza pe deplin obiectivele referitoare la eficiența energetică, energia din surse regenerabile, securitatea aprovizionării și reducerea emisiilor; îndeamnă autoritățile țării să își alinieze legislația privind mediul și schimbările climatice la acquis-ul UE și să asigure punerea în aplicare a acesteia; constată cu îngrijorare lipsa progreselor în domeniul politicilor climatice și faptul că legislația esențială este încă neadoptată; subliniază că este necesar ca egalitatea de gen și incluziunea socială să fie integrate în planificarea acțiunilor în domeniul climei, astfel încât femeile, gospodăriile cu venituri scăzute și comunitățile marginalizate să fie consultate în mod activ și să beneficieze în mod echitabil de pe urma tranziției;

68. salută sprijinul financiar și tehnic continuu al Băncii Europene de Investiții în Macedonia de Nord, inclusiv proiectele strategice de infrastructură precum Coridoarele feroviare VIII și X, stația de tratare a apelor uzate din Skopje și dezvoltarea infrastructurii municipale pentru apă; solicită o tranziție incluzivă și echitabilă, care să protejeze persoanele vulnerabile din punct de vedere social, prin mobilizarea de fonduri publice și private pentru tranziția verde, operaționalizând pe deplin mecanismele de finanțare specifice și valorificând sprijinul acordat de UE și sprijinul internațional; subliniază că este necesar să se abordeze problema lipsei de personal specializat și cea a slabei capacități instituționale și administrative, care subminează controlul calității și efectuarea adecvată a evaluărilor impactului asupra mediului;

69. constată cu îngrijorare că gestionarea apelor uzate și calitatea aerului și a apei rămân probleme deosebit de mari pentru Macedonia de Nord; îndeamnă administrația centrală și autoritățile locale să își intensifice eforturile pentru a îmbunătăți calitatea aerului și a reduce poluarea potențial letală; reamintește că situația este deosebit de alarmantă în Skopje, care a fost în mod constant unul dintre cele mai poluate orașe din Europa;

70. recunoaște marele potențial al Macedoniei de Nord de a servi drept centru regional în ceea ce privește utilizarea surselor regenerabile de energie; îndeamnă Macedonia de Nord să își alinieze pe deplin evaluarea impactului asupra mediului la acquis-ul UE, concentrându-se în mod deosebit asupra legislației secundare referitoare la proiectele de centrale hidroelectrice mici;

71. subliniază necesitatea urgentă de a prioritiza protecția mediului; îndeamnă ferm autoritățile să adopte legislația necesară și să intensifice măsurile care vizează biodiversitatea, apa, aerul și politicile climatice, precum și măsurile privind gestionarea deșeurilor la nivel regional, inclusiv prin evaluări cuprinzătoare ale impactului, urmărirea penală riguroasă a infracțiunilor împotriva mediului și consultări publice corespunzătoare, care să permită o implicare

semnificativă și transparentă a comunităților locale, a ONG-urilor și a instituțiilor științifice;

72. invită Macedonia de Nord să stabilească protecții juridice pentru siturile Emerald desemnate în temeiul Convenției privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Convenția de la Berna) pentru a le proteja împotriva proiectelor dăunătoare mediului; încurajează Macedonia de Nord să își extindă ariile protejate pentru a realiza obiectivele Cadrului mondial pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal; reiterează nevoia urgentă de a adopta Legea privind reinstituirea Parcului Național Mavrovo pentru a asigura continuarea și finalizarea eforturilor esențiale de conservare a acestuia; încurajează Macedonia de Nord să includă Jablanica pe lista sa de arii protejate, asigurând astfel conservarea habitatelor critice pentru supraviețuirea speciilor;

73. încurajează autoritățile din Macedonia de Nord să pună în aplicare o protecție și strategii de gestionare mai stricte pentru habitatele speciilor pe cale de dispariție, precum și pentru speciile însele, în special pentru râsul balcanic, inclusiv să asigure în mod riguros respectarea legislației în materie de combatere a infracțiunilor contra faunei și florei sălbatice, în special a uciderii ilegale și a braconajului, pentru a proteja biodiversitatea;

74. salută cooperarea continuă a Macedoniei de Nord cu Kosovo și cu Albania în legătură cu Parcul național transfrontalier din Munții Sharr; încurajează Macedonia de Nord să intensifice și să grăbească eforturile de colaborare cu țările învecinate pentru a crea zone transfrontaliere protejate și a stabili planuri coerente de gestionare la nivel transfrontalier;

75. subliniază că este necesar să se abordeze provocările financiare cu care se confruntă parcurile naționale pentru a îmbunătăți diverse aspecte, inclusiv în ceea ce privește resursele umane și gestionarea generală, cu scopul de a consolida rolul lor în conservarea biodiversității, în furnizarea de oportunități recreative și în sprijinirea economiilor locale;

76. salută progresul realizat în construirea Coridorului VIII și a Coridorului X ale rețelei transeuropene de transport (TEN-T) și felicită finalizarea drumului expres Kriva Palanka-Dlabochica-Stracin; îndeamnă autoritățile din Macedonia de Nord să își intensifice eforturile pentru a acorda prioritate transportului durabil și modernizării infrastructurii energetice, să avanseze în direcția integrării în rețelele europene și în conectivitatea regională, precum și să abordeze întârzierile persistente în dezvoltarea infrastructurii critice, inclusiv prin negocieri bilaterale; invită Comisia să sprijine autoritățile în aceste eforturi acolo unde este necesar;

77. solicită eforturi suplimentare pentru a accelera progresele pe toate tronsoanele prioritare ale rețelei centrale, atât feroviare, cât și rutiere, inclusiv prin creșterea numărului de puncte de trecere a frontierei oriunde este posibil; remarcă importanța strategică a Coridorului VIII pentru autonomia geostrategică a UE și a NATO, acesta reprezentând o rută logistică esențială de-a lungul flancului sudic al NATO;

Cooperarea regională și politica externă

78. salută contribuțiile valoroase și semnificative ale Macedoniei de Nord la cooperarea și stabilitatea regională prin implicarea sa în inițiative economice și diplomatice regionale, precum Procesul de la Berlin, Planul de creștere pentru Balcanii de Vest și punerea în aplicare a acordurilor privind piața regională comună, subliniind importanța caracterului lor incluziv;

79. salută angajamentul Macedoniei de Nord de a promova relații de bună vecinătate și recunoaște rolul de model asumat de această țară pentru soluționarea pașnică a disputelor bilaterale prin dialog și înțelegere reciprocă; subliniază, în acest sens, importanța implementării integrale, cu bună-credință și rezultate concrete, a acordurilor internaționale de către toate părțile, inclusiv Acordul de la Prespa cu Grecia și Tratatul de prietenie, bună vecinătate și cooperare cu Bulgaria; solicită un angajament constant față de dialogul și cooperarea cu țările învecinate pentru a consolida stabilitatea regională și a promova încrederea reciprocă; solicită promovarea în continuare a contactelor interumane în întreaga Europă de Sud-Est;

80. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la așa-numitul proiect „Lumea sârbă” și la faptul că unii reprezentanți ai Guvernului Macedoniei de Nord au sprijinit și promovat acest concept; condamnă participarea la reuniuni care încearcă să stabilească o sferă de influență care subminează suveranitatea altor țări și stabilitatea regiunii;

81. reamintește necesitatea de a declasifica arhivele fostelor servicii secrete iugoslave (UDBA și KOS), păstrate atât în Macedonia de Nord, cât și în Serbia; subliniază necesitatea declasificării acestor arhive la nivel regional pentru a aborda trecutul totalitar într-un mod transparent, în vederea consolidării democrației, responsabilității și instituțiilor în Balcanii de Vest;

82. salută angajamentul continuu al Macedoniei de Nord față de securitatea euro-atlantică; salută rolul activ al Macedoniei de Nord în OSCE, în special în asigurarea președinției OSCE în 2023 într-un mediu geopolitic complex, precum și contribuțiile sale substanțiale la misiunile UE de gestionare a crizelor și la operațiile militare; salută alinierea țării la politica externă, de securitate și de apărare a

Uniunii Europene, inclusiv reacția sa fermă față de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, prin alinierea la măsurile restrictive adoptate de UE împotriva Rusiei și Belarusului și acordarea de sprijin Ucrainei; salută semnarea în 2024 a unui parteneriat cu UE în domeniul securității și apărării;

83. regretă însă că Macedonia de Nord a fost singura țară din Balcanii de Vest care s-a abținut la votul privind rezoluția europeană referitoare la Ucraina în cadrul Adunării Generale a ONU din februarie 2025 și, în schimb, a cosponsorizat rezoluția propusă de SUA, alături de țări precum Georgia și Ungaria, ceea ce reprezintă un semnal negativ în privința alinierii Macedoniei de Nord la politica externă și de securitate comună a UE și la angajamentul european colectiv de a susține pacea, dreptul internațional și principiile democratice;

84. recunoaște că aderarea Macedoniei de Nord la NATO reprezintă o contribuție geostrategică semnificativă la securitatea regională și la stabilitatea euro-atlantică, inclusiv prin participarea activă a țării la misiunile și operațiunile NATO, prin rolul său strategic în promovarea păcii și a cooperării în Balcanii de Vest, precum și prin modernizarea în curs a forțelor sale armate și reformele în domeniul gestionării crizelor, al infrastructurii critice și al apărării cibernetice; subliniază că apartenența la NATO consolidează capacitățile de apărare ale Macedoniei de Nord, sporește coordonarea în materie de securitate cu aliații din UE și NATO și servește drept factor de descurajare a tentativelor externe de destabilizare; încurajează Macedonia de Nord să aprofundeze cooperarea cu UE și NATO în domeniul combaterii amenințărilor hibride, inclusiv prin coordonarea în materie de securitate cibernetică, monitorizarea comună a dezinformării și consolidarea rezilienței, și să își continue eforturile de descurajare a tentativelor externe de destabilizare; încurajează Macedonia de Nord să continue investițiile în modernizarea apărării și alinierea la prioritățile strategice ale NATO, pentru a-și consolida și mai mult rolul de partener de securitate de încredere;

85. salută acordul încheiat la summitul UE-Balcanii de Vest de la Tirana privind reducerea costurilor de roaming; solicită, în acest sens, autorităților, actorilor privați și tuturor părților interesate să faciliteze atingerea obiectivelor convenite privind o reducere substanțială a tarifelor de roaming pentru date între Balcanii de Vest și UE, precum și reduceri suplimentare care să conducă, până în 2027, la tarife apropiate de cele aplicate la nivel național; salută intrarea în vigoare a primei faze de punere în aplicare a foii de parcurs privind roamingul între Balcanii de Vest și UE;

°

° °

86. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Președintelui Consiliului European, Consiliului, Comisiei, Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și Președintelui, Guvernului și Adunării Republicii Macedonia de Nord.